

สนามฟุตบอล แต่เล่นไม่ได้

หลายท่านคงเคยได้ยินเรื่องโครงการสร้างสนามฟุตบอลให้กับโรงเรียน ไปๆ มาๆ เป็นเรื่อง
ทุจรต เรื่องนี้ผู้เกี่ยวข้องขอใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตรวจสอบครับ

นายอุดรได้ร่วมยื่นขอประกวดราคาในโครงการจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอล ๒ หมู่บ้าน
แต่ไม่ได้เข้ารอบ จึงมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ขอสำเนาเอกสารโครงการนี้ รวม ๓ รายการ
คือ ๑) หนังสือรับรองการกีฬาและหนังสือผลการทดสอบผลิตภัณฑ์พื้นสนามฟุตบอลของบริษัท มั่นนี้ ผู้ชนะ
การประกวดราคา ๒) รายชื่อผู้เสนอราคาทั้งหมด ๓) รายชื่อประธานและกรรมการผู้พิจารณาการเปิดของ
โครงการ ฯ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีหนังสือแจ้งว่าเปิดเผยให้ได้เฉพาะรายการที่ ๒ กับรายการที่ ๓
ส่วนรายการที่ ๑ พร้อมด้วยใบแต่งตั้งผู้แทนจำหน่าย เอกสารส่วนนี้เป็นเอกสารที่แสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า
จึงไม่เปิดเผยให้ นายอุดรจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ หน่วยงานที่ถูกอุทธรณ์ส่งข้อมูลไปประกอบการ
พิจารณาและไปชี้แจงว่า ได้ส่งข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ กับรายการที่ ๓ ให้แล้ว แต่ในส่วนของรายการที่ ๑
ไม่ให้ เพราะผู้ขอไม่ได้ระบุเหตุผลว่าจะนำข้อมูลไปใช้เรื่องอะไร พิจารณาแล้วเห็นว่าหนังสือรับรองการกีฬา
เป็นเอกสารที่อาจแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า ตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม ส่วนหนังสือผลการทดสอบ
ผลิตภัณฑ์พื้นสนามฟุตบอลของบริษัท มั่นนี้ พร้อมด้วยใบแต่งตั้งผู้แทนจำหน่าย มิได้เป็นเอกสารที่กำหนดให้
ผู้เสนอราคาต้องยื่น ตามประกาศองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง สร้างสนามฟุตบอลในระบบอิเล็กทรอนิกส์
(e-bidding) จึงเห็นว่าเป็นเอกสารที่ไม่อยู่ในส่วนที่ต้องเปิดเผยเป็นการทั่วไป จึงได้ปฏิเสธไป แต่ในช่วงที่
นายอุดรมีคำขอข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการ และได้ปฏิเสธไป ๑ รายการนั้น กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างยังไม่
แล้วเสร็จ ประกอบกับผู้ขอไม่แจ้งเหตุผลในการขอ หากเปิดเผยให้ไป ซึ่งนายอุดรก็เป็นผู้เข้าร่วมประกวดราคาด้วย
อาจเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบ แต่ ณ วันที่ไปชี้แจงนี้ การดำเนินการเสร็จสิ้นลงนามในสัญญาเรียบร้อยแล้ว
หากคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ จะวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ไม่ขัดข้องอะไร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลปฏิเสธการเปิดเผยไปคือ หนังสือรับรองการกีฬาและหนังสือผลการทดสอบผลิตภัณฑ์พื้นสนามฟุตบอล
ของบริษัท มั่นนี้ ผู้ชนะการประกวดราคา พร้อมหนังสือแต่งตั้งผู้แทนจำหน่าย เป็นเอกสารที่บริษัท ผู้ชนะการ
ประกวดราคายื่นเพื่อใช้ในการประกวดราคาจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอล และองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ในการ
พิจารณาด้วย จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๔ ประกอบกับนายอุดรเป็นผู้เข้าร่วมประกวดราคา
แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก สมควรได้รับข้อมูลข่าวสารไปเพื่อใช้ตรวจสอบความถูกต้อง ปกป้องส่วนได้เสียของตน
การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีผลทาง
การค้ากับคู่แข่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผย
หนังสือรับรองการกีฬาแห่งประเทศไทย และหนังสือผลการทดสอบผลิตภัณฑ์พื้นสนามฟุตบอล ของบริษัท มั่นนี้
ผู้ชนะการประกวดราคา พร้อมหนังสือแต่งตั้งผู้แทนจำหน่ายพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายอุดร

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
หาหรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๒๖๕/๒๕๖๓)

บทความ อ. ๔๘/๒๕๖๓

วีระเชษฐ์ จรรยากุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ไม่จ่าย แต่อยากรู้

เรื่องนี้ผู้ขอเอกสารจากเทศบาลไม่จ่ายเงินค่าเก็บขยะ ด้วยเหตุอะไรก็แล้วแต่ แต่เมื่อได้เอกสารไปดูแล้วเดือนต่อไปอาจจะยอมจ่ายก็ได้

นายตุลาอยากทราบเรื่องเงินค่าเก็บขยะในเขตเทศบาล จึงมีหนังสือถึงเทศบาลตำบลสำราญราษฎร์ ขอถ่ายสำเนาบัญชีการเก็บค่าธรรมเนียมในตำบลสำราญราษฎร์ตั้งแต่หมู่ที่ ๑ ถึงหมู่ที่ ๘ ของเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อนำไปดูว่ามีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมขยะในแต่ละครัวเรือนอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ หรือมีการเลือกปฏิบัติ และมีรายได้จากการเรียกเก็บแค่ไหน แต่เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของเทศบาลมีมติว่า ท่านขอข้อมูลข่าวสารของบุคคลอื่น ซึ่งท่านมิได้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากท่านเองก็ไม่จ่ายค่ากำจัดขยะมูลฝอยให้กับเทศบาล จึงไม่อนุญาต นายตุลาจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์มีหนังสือ ๒ ฉบับ ส่งข้อมูลข่าวสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมว่าที่ปฏิเสธว่า นายตุลาขอคัดถ่ายเอกสารที่เป็นของบุคคลอื่น ซึ่งตนเองไม่ได้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากนายตุลาได้มีหนังสือบอกเลิกการเก็บขยะกับเทศบาล เพราะตนเองจะจัดเก็บเอง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอ คือบัญชีการเก็บค่าธรรมเนียมขยะในตำบลสำราญราษฎร์ ตั้งแต่หมู่ที่ ๑ ถึงหมู่ที่ ๘ ของเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ แต่มีข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วย ได้แก่ ชื่อ นามสกุล และที่อยู่ของประชาชนในพื้นที่ การเปิดเผยอาจเป็นการรुक้าสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ นายตุลามีคำขอ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง เว้นแต่ ชื่อ นามสกุล และที่อยู่ของประชาชนในพื้นที่ที่ยอมจ่ายค่าเก็บขยะ

ไม่ต้องเป็นผู้เกี่ยวข้องมีส่วนได้เสีย ก็ขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ครับ และหากข้อมูลข่าวสารนั้น เป็นเอกสารที่เป็นการปฏิบัติราชการตามปกติก็เปิดเผยได้ครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๒๘๗/๒๕๖๓)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ไม่ใช่ลูก แต่ไปด้วยทุกที่

เรื่องนี้คนในชุมชนเขาแจ้งความเป็นคดีเพราะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐพาอาวุธปืนติดตัวตลอด

โดยไม่มีความจำเป็น แต่อัยการสั่งไม่ฟ้อง เขาควรจะอุทธรณ์เพราะมี ร.ป.ก. ติดอาวุธหรืออย่างไร ?

นายหวาดเสียว เห็นนายโตไม่ว่าจะไปไหนก็มีลูกชายชื่อ .๓๘ ติดตัวไปด้วยเสมอ ก็เลยไปกล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับนายโตในข้อหาพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน ทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่คดีดังกล่าวพนักงานอัยการมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้อง ! นายหวาดเสียวจึงมีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธรเขาบ่อแก้ว ขอสำเนาหนังสือรับรองการพาและใช้อาวุธปืนของนายโตที่ปรากฏในสำนวนคดีสอบสวนดังกล่าว แต่สถานีตำรวจภูธรเขาบ่อแก้วมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า จะเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของนายโตตามที่นายโตมีหนังสือขอคัดค้านการถ่ายสำเนาหนังสือรับรองการพาและใช้อาวุธปืน จึงไม่สามารถเปิดเผยให้ได้ นายหวาดเสียวจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สถานีตำรวจภูธรเขาบ่อแก้วมีหนังสือส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปได้ว่า เนื่องจากนายหวาดเสียวได้กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับนายโตในข้อหาพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน ทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่คดีดังกล่าวพนักงานอัยการมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องนายโตผู้ต้องหา เมื่อได้รับหนังสือคำขอข้อมูลข่าวสารแล้วเห็นว่าการเปิดเผยจะกระทบกระเทือนสิทธิของนายโตสอบถามไป ปรากฏว่านายโตมีหนังสือคัดค้านการเปิดเผย สถานีตำรวจภูธรเขาบ่อแก้วเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๖) จึงปฏิเสธไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่นายหวาดเสียวขอไปคือหนังสือรับรองการพาและใช้อาวุธปืนของนายโต โดยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอยู่ในสำนวนการสอบสวนคดีอาญาของสถานีตำรวจภูธรเขาบ่อแก้ว ระหว่างนายหวาดเสียวกับนายโต เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมายเสร็จสิ้นแล้ว โดยพนักงานอัยการมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา การเปิดเผยไม่เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวน ตามมาตรา ๑๕ (๒) อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นเรื่องของการปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ ของหน่วยงานของรัฐที่ออกหนังสือรับรองการพาและใช้อาวุธปืนให้กับนายโตที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับนายหวาดเสียวเป็นผู้ร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับการพาอาวุธปืน จึงควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร เพื่อตรวจสอบให้สิ้นข้อสงสัยในกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย พิจารณาแล้วจึงวินิจฉัยให้สถานีตำรวจภูธรเขาบ่อแก้ว เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายหวาดเสียว เว้นแต่หมายเลขประจำตัวประชาชน ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ให้ปกปิดไว้

เพราะอย่างนี้ ถึงได้ยิงกันตาย ๔ เจ็บ ๑ ในงานแต่ง งานแต่งเป็นงานศพ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทหาหรือไปได้ครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๓๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๑๐/๒๕๖๓)

ต้องปิดตลอดไปหรือไม่

เรื่องนี้หน่วยงานก็อยากจะให้มากที่สุดครับ แต่เอกสารหาย จะทำอย่างไร และบางส่วนยังไม่สมควรให้ จริง ๆ แล้วให้ได้หรือไม่ ดูไว้เป็นแนวทางปฏิบัติครับ จะได้ไม่ต้องเสียเวลาทั้งสองฝ่าย

อดีตผู้บริหารท้องถิ่นท่านหนึ่ง ได้มอบอำนาจให้นางสาวปาล์ม มีหนังสือถึงสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอุทธรณ์ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดกาฬสินธุ์ (ก.ท.จ.กาฬสินธุ์) รวม ๔ รายการ แต่สำนักงานส่งเสริม ฯ แจ้งว่าข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ สำเนาหนังสือขออุทธรณ์ร้องทุกข์ของนางปอยและรายการที่ ๒ สำเนาทะเบียนรับหนังสือขออุทธรณ์ของนางปอย เวลาผ่านไปนานแล้ว มีการขนย้ายเอกสารไปสำนักงานแห่งใหม่ ทำให้เอกสารสูญหาย ส่วนเอกสารรายการที่ ๓ สำเนารายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ที่เสนอความเห็นต่อ ก.ท.จ.กาฬสินธุ์ และเอกสารรายการที่ ๔ สำเนารายงานการประชุมของ ก.ท.จ.กาฬสินธุ์ ในการพิจารณาเรื่องของนางปอยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) คือเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ ฯ แต่การพิจารณาอุทธรณ์เรื่องของนางปอยเสร็จแล้ว จึงให้สำเนาเอกสารรายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ ได้ โดยปกปิดชื่อ นามสกุล ข้อมูลส่วนที่จะทำให้ทราบตัวบุคคล นางสาวปาล์ม จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ มีหนังสือส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปได้ว่า เอกสาร ๒ รายการสูญหายระหว่างการขนย้ายจริง ๆ เนื่องจากย้ายสำนักงานใหม่ ไม่มีเจตนาจะปฏิเสธไม่ให้เอกสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อหน่วยงานชี้แจงว่าข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ กับรายการที่ ๒ ไม่พบเอกสาร จึงไม่มีข้อมูลข่าวสารที่จะพิจารณาได้ว่าจะเปิดหรือไม่เปิด หากนางสาวปาล์มไม่เชื่อ ตามที่ได้แย้งต่อหน่วยงานไปแล้ว ก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนตามมาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๓๓ ได้ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ เมื่อการพิจารณากรณีอุทธรณ์ของนางปอยเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งนางสาวปาล์มขอให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ และ ก.ท.จ.กาฬสินธุ์ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ เห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนนี้มิใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด (ตามมาตรา ๑๕) ที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เปิดเผยชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ และคณะกรรมการพนักงานเทศบาลที่ปรากฏในรายการที่ ๓ และ รายการที่ ๔ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวปาล์ม

เรื่องนี้ได้ ๒ เรื่องคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ได้ กรณีที่ได้รับผลกระทบ และการที่หน่วยงานตอบว่าไม่มีเอกสาร ผู้ขอเขาก็ยังไปต่อได้ครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ทารือไปได้ครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๒๔๘/๒๕๖๓)